

## Perioodi 2023–2027 pärandniidu hooldamise toetuse (NIIT) nõuete hindamismatriksid

Toetusõiguslikkuse nõuete rikkumisel toetust ei määrata. Baasnõuete, põhitegevuse nõuete ja lisategevuse nõuete rikkumisel hinnatakse nõude rikkumist kolmest aspektist lähtuvalt:

- a) **Raskus** sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede mõjust eesmärgile.
- b) **Ulatus** sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Määratakse %, millises ulatuses oli rikkumine. Mida suurem %, seda suurem on mõju kogu tegevusele.
- c) **Püsivus** sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või sellest, kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt mõju püsivusest ja mõju lõpetamisest.

*Toetussummat vähendatakse protsendi võrra, mis saadakse raskuse ja püsivuse koefitsientide ning ulatuse protsendi korrutamisel.*

Igale nõudele on arvestatud vaikimisi maksimaalne vähenduse % toetussummast. Erandjuhtudel võib hinnata nõude rikkumist matriksist erinevalt. Kui tegemist on raske rikkumisega, võib % olla suurem, kui maksimumina määratud. Kui tegemist on pettuse ja tahtliku rikkumisega, võib raskuse ja püsivuse koefitsiente muuta selliselt, et taotleja jääb toetusest ilma.

**Korduvus** – korduvuse leidmisel võetakse arvesse sama nõude rikkumised, mis on tuvastatud sama toetuse taotlemisel kogu programmiperioodi 2023–2027 jooksul.

Nõude korduva rikkumise korral sõltub toetussumma lõplik vähendamine sellest, mitmendat korda on kogu programmiperioodil 2023–2027 sama nõuet rikutud. Kui rikkumine on tuvastatud teist korda, siis korrutatakse kontrolli aastal kindlaksmääratud toetuse vähendamise protsent 2-ga, kui rikkumine on tuvastatud kolmandat korda, siis korrutatakse protsent 3-ga jne.

### BAASNÕUDED

#### 1. Taotleja ei kahjusta pärandniitu.

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 2,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – pärandniitu on kahjustatud, kuid tegemist ei ole loodusdirektiivi esmatähtsa pärandniidu ega liigi kasvukoha/elupaigaga.<br><b>Koef. 3,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – kahjustatud on loodusdirektiivi esmatähtsat pärandniitu või liigi kasvukohta/elupaika. |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                                         |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>kergesti eemaldatav mõju</i> ) – elupaik taastub hinnanguliselt 1 aastaga.<br><b>Koef. 2,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – elupaiga taastumine võtab aega rohkem kui 1 aasta.<br><b>Koef. 3,0</b> ( <i>püsiv mõju</i> ) – elupaik ei taastu.                                                                 |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.**

Esmatähtsad liigid on [loodusdirektiivi lisas II](#) loetletud liigid, kelle nime juurde on märgitud tärn (\*). Esmatähtsad elupaigatüübid on [loodusdirektiivi lisas I](#) loetletud elupaigatüübid, mille nimetuse juurde on märgitud tärn (\*). Esmatähtsad pärandniidud on rannaniit (1630), puisniit (6530), loopealsed (6280) ja liigirikkad niidud lubjavaesel pinnasel (6270).

## Ulatuse leidmine

1) Juhul, kui kõik taotleja alad on sama ühikumääraga, leitakse ulatus järgneva valemiga:

$$\frac{\text{Nõude rikkumisega alade kogupindala} * 100}{\text{Kontrollis kindlakstehtud NIIT alade kogupindala}}$$

*\*Kui kindlakstehtud NIIT alade kogupindala on suurem, kui taotletud kogupindala, siis on aluseks taotletud kogupindala. Kui kontrollitakse ainult nõudeid, siis on 'Kontrollis kindlakstehtud NIIT alade kogupindala' võrdne taotletud pindalaga.*

2) Juhul, kui taotleja alad paiknevad erinevatel pärandniidu tüüpidel ja/või hooldatakse alasid erineval viisil, tuleb ulatuse määramisel arvestada ka erinevate ühikumäärade (valemis ÜM) alusel leitud keskmist ühikumäära. Ulatuse arvutuskäik koosneb sellisel juhul järgnevatest etappidest.

I etapp – arvutatakse kindlakstehtud NIIT alade pindalade baasil antud taotleja NIIT toetuse keskmine ühikumäär hektari kohta järgneva valemiga:

$$\frac{\text{ÜM A NIIT alade kogupind} * \text{A ÜM} + \text{ÜM B NIIT alade kogupind} * \text{B ÜM} + \text{jne}}{\text{Kontrollis kindlakstehtud NIIT alade kogupindala}}$$

*\*Kui ühikumäärarupi kindlakstehtud kogupindala on suurem, kui taotletud kogupindala, siis on aluseks ühikumäärarupi taotletud pindala. Kui kontrollitakse ainult nõudeid, siis on 'Kontrollis kindlakstehtud NIIT alade kogupindala' võrdne taotletud pindalaga.*

II etapp – arvutatakse nõude rikkumisega seotud pindade baasil antud taotleja NIIT toetuse nõuet rikutud pinna keskmine ühikumäär hektari kohta järgneva valemiga:

$$\frac{\text{ÜM A rikkumisega alade kogupind} * \text{A ÜM} + \text{ÜM B rikkumisega alade kogupind} * \text{B ÜM} + \text{jne}}{\text{Rikkumisega alade kogupindala}}$$

*\*Kui ühikumäärarupi kindlakstehtud rikkumisega alade kogupindala on suurem, kui taotletud kogupindala, siis on aluseks ühikumäärarupi taotletud pindala.*

III etapp – arvutatakse rikkumise ulatuse %:

$$\frac{\text{Rikkumisega alade kogupindala} * \text{NIIT toetuse nõuet rikutud pinna keskmine ÜM} * 100}{\text{Kontrollis kindlakstehtud NIIT alade kogupindala} * \text{NIIT toetuse keskmine ÜM}}$$

*\*Kui kindlakstehtud NIIT alade kogupindala on suurem, kui taotletud kogupindala, siis on aluseks taotletud kogupindala. Kui kontrollitakse ainult nõudeid, siis on 'Kontrollis kindlakstehtud NIIT alade kogupindala' võrdne taotletud pindalaga.*

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

## 2. Taotleja kontrollib loomakaitseseaduse alusel põllumajanduslooma tervist ja heaolu nii sageli, kui seda on vaja vältitavate kannatuste ärahoidmiseks.

Tegemist on tingimuslikkuse süsteemi kohustusliku majandamisnõudega [KM 11 Nõue 3](#). Nõuet kontrollib Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) tingimuslikkuse sama nõude kontrollis.

Nõuet tuleb täita kogu põllumajanduslikus majapidamises peetavate loomade puhul, sh ka nende loomade puhul, keda NIIT taotletud aladel ei karjatata. Looma pidamisega vahetult tegeleva füüsilisel isikul peavad olema vajalikud teadmised looma anatoomiast, füsioloogiast, loomaliigile omastest käitumisharjumustest ja loomakaitsenõuetest ning asjakohased praktilised oskused.

|         |                                                                                                                                                              |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,3</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – esineb oht loomade tervisele ja elule.                                                           |
| ULATUS  | Määratakse vastavalt tingimuslikkuse KM 11 Nõue 3 rikkumise punktidele:<br>3-4 punkti – 10%<br>5-9 punkti – 30%<br>10-13 punkti – 50%<br>14-15 punkti – 100% |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – kontrollitaval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                    |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 30% toetussummast.**

Ulatuse leidmise näide: Tingimuslikkuse nõuete kontrollis on tuvastatud KM 11 Nõue 3 rikkumine. PTA on hinnanud tingimuslikkuse raames nõude rikkumist, mille punktisumma kokku on 6. Ulatuse on 30%.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient (0,3 x 30 x 1,0 = 9%).

## 3. Taotleja kannab andmed põllumajandusliku tegevuse kohta [veeseaduse](#) alusel peetavasse põlluraamatusse.

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,2</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile on vähe</i> ) – andmed ei vasta reaalsele olukorrale. Puudub ülevaade pärandniidul tehtud töödest.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ULATUS  | Rikkumisega pinna suurus leitakse:<br>Kui ala kohta puuduvad kõik andmed, siis 100% ala pindalast loetakse rikkumisega pindalaks. Kui ala kohta puuduvad andmed osaliselt, siis 50% ala pindalast loetakse rikkumisega pindalaks. Rikkumisega alade pindalad liidetakse kokku ja leitakse rikkumise ulatuse % - kogu põllumajandusmaa pindalast kokku, kui palju moodustab rikkumisega alade pindala kokku. Kui põlluraamat puudub, siis on ulatus 100%. |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 0,2</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – puuduvad andmed, mida ei saa usaldusväärselt taastada või parandada.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 4% toetussummast.**

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on 3 pärandniidu ala kindlakstehtud kogupindalaga 10 ha ja 6 põldu kogupindalaga 7 ha. Ühe ala kohta, mille pind on 2 ha, puudub põlluraamatust niitmistööde teostamise aeg. Ulatuse leidmine:  $100 \times 1/17 = 5,88\%$ .

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient ( $0,2 \times 5,88\% \times 0,2 = 0,24\%$ ).

**4. Taotleja täidab maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded](#)” §-s 2 sätestatud nõudeid.**

Põllumajandustootja säilitab püsirohumaa pindala vähemalt ulatuses, mis on võrdne [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse \(EL\) 2021/2116](#) artikli 65 lõikes 2 nimetatud pindalapõhiste otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste ühise taotluse esitamise aastale eelnenud kalendriaastal esitatud ühise taotluse alusel kindlaks määratud püsirohumaa pindalaga.

Kui püsirohumaa antakse üle teisele põllumajandustootjale, läheb ülevõtjale üle ka püsirohumaa säilitamise kohustus.

Püsirohumaa peab olema tagasi rajatud püsirohumaa tagasirajamise kohustuse määramise aasta 15. juuniks. Tagasirajatud rohumaa puhul kohaldatakse [komisjoni delegeeritud määruse 2022/126](#) artikli 48 lõikes 5 sätestatud.

Püsirohumaa rohukamara uuendamist ei loeta kasutusotstarbe muutmiseks ja see ei katkesta püsirohumaa vanuse arvestamisel aastate järgnevust.

|         |                                                                                                                                              |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – suureneb mulla degradatsioon.                                                    |
| ULATUS  | Rikkumisega pinna protsent kogu majapidamise põllumajandusmaast.                                                                             |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – püsirohumaa on üles haritud või ei ole täidetud püsirohumaa tagasirajamise kohustust. |

***Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.***

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on kokku 40 ha põllumajandusmaad. Püsirohumaa tagasirajamise kohustus oli kokku 1,5 ha, kuid taotleja märkis taotlusele TAR põldudeks kokku 0,50 ha. Lisaks on taotleja üles harinud 1,00 ha püsirohumaad. Kokku on rikkumisega pind 2,00 ha. Rikkumisega pinna protsent põllumajandusmaast on 5% ( $2 \times 100 / 40$ ).

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient ( $1,0 \times 5 \times 1,0 = 5\%$ ).

**5. Taotleja täidab maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded](#)” §-s 8 sätestatud nõudeid.**

Maaeluministri 20. detsembri 2022. a määruse nr 67 „[Põllumassiivi kaardi koostamise, põllumassiivi toetusõigusliku pindala määramise ja põllumassiivi kasutamise kohta andmete esitamise tingimused ja kord](#)” § 4 lõikes 5 nimetatud keskkonnatundliku püsirohumaa kasutusotstarvet ei ole lubatud muuta.

Keskkonnatundlik püsirohumaa on Natura 2000 võrgustiku alal asuv:

- 1) püsirohumaa, mille muld on 100 protsendi ulatuses turvasmuld;
- 2) pärandniit;
- 3) inventeeritud väärtuslik püsirohumaa (kõrge loodusväärtusega püsirohumaa).

Pärandniidu ja inventeeritud väärtusliku püsirohumaa uuendamine ei ole lubatud. Püsirohumaa, mille muld on 100 protsendi ulatuses turvasmuld, uuendamine on lubatud üksnes pealtkülvi teel. Uuendamisest tuleb PRIAt eelnevalt teavitada.

Põllumajandustootja, kes on muutnud keskkonnatundliku püsirohumaa kasutusotstarvet või nimetatud ala üles kündnud, peab nimetatud püsirohumaa tagasi rajama PRIA määratud tähtpäevaks.

|         |                                                                                                                                                                                 |
|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – suureneb mulla degradatsioon.                                                                                       |
| ULATUS  | Rikkumisega pinna protsent kogu majapidamise põllumajandusmaast.                                                                                                                |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – keskkonnatundlik püsirohumaa on üles haritud või ei ole täidetud keskkonnatundliku püsirohumaa tagasirajamise kohustust. |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.**

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on kokku 40 ha põllumajandusmaad. Üles on haritud 1,00 ha keskkonnatundlikke püsirohumaid. Rikkumisega pinna protsent põllumajandusmaast on 2,5% ( $1 \times 100 / 40$ ).

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient ( $1,0 \times 2,5 \times 1,0 = 2,5\%$ ).

## PÕHITEGEVUSE NÕUDED

### **1. Pärandniidul ei tohi töödega alustada enne Keskkonnaameti (KeA) poolt määratud kuupäeva.**

Pärandniitu tohib niita, karjatada või taastamisjärgset puisniitu hekseldada alates KeA poolt määratud kuupäevast.

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,2</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile vähene</i> ) – töödega on alustatud kuni 10 päeva enne lubatud kuupäeva.<br><b>Koef. 0,4</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – töödega on alustatud 11-20 päeva enne lubatud kuupäeva.<br><b>Koef. 0,6</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – tegemist on kaitsealuse maas pesitseva linnuliigi elupaigaga või mõne muu kaitsealuse liigi elupaigaga ja/või on töödega alustatud rohkem kui 20 päeva enne lubatud kuupäeva. |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 60% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

### **2. Niidetaval pärandniidul peab 5–30 protsenti pärandniidust jätma niitmata. Kui pärandniitu ohustab seisundi halvenemine, peab terve pärandniidu ala ära niitma.**

|        |                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – KeA määras taotlejale kohustuseks jätta niitmata 5-30% alast, aga kogu ala on ära niidetud või on niidetud vähem kui 5% või kui KeA määras kogu ala üle niitmise, aga ala on osaliselt niitmata. |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|         |                                                                                                                                                                                      |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära. |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 0,4</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                                           |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 40% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**3. Niidetavat pärandniitu, välja arvatud puisniitu, mis on suurem kui 30 hektarit, peab niitma keskelt-lahku või servast-serva. Tööde alustamisest peab teavitama Keskkonnaametit.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile vähene</i> ) – niitmisega on alustatud pärast 31. juulit ja KeAd on teavitatud.<br><b>Koef. 0,2</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – niitmisega on alustatud ajavahemikul 6.-31. juuli ja KeAd on teavitatud.<br><b>Koef. 0,4</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i> ) – niitmisega on alustatud enne 6. juulit või pole KeAd niitmisega alustamisest teavitatud. |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                                                                                                                             |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 40% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**4. Niidetav pärandniit peab olema niidetud ja niide kokku kogutud 1. septembriks.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 1,05</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile on väga suur</i> ) – ala on nõuetekohaselt niitmata või on niide maas.                                                                                                                                                                                                    |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                   |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>kergesti eemaldatav mõju</i> ) – taotleja on teostanud täiendavad tööd KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.<br><b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja teinud töid KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks. |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**5. Niidetaval pärandniidul peab olema kokku kogutud niide alalt ära viidud niitmisele järgneva aasta 1. aprilliks või muuks kuupäevaks, mille Keskkonnaamet on määranud.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile vähene</i> ) – ära vedamata on kuni 5 heinakuhja, heina- või silopalli 1 ha kohta.<br><b>Koef. 0,15</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – ära vedamata on 6-15 heinakuhja, heina- või silopalli 1 ha kohta.<br><b>Koef. 0,2</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – ära vedamata on üle 15 heinakuhja, heina- või silopalli 1 ha kohta. |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                                                                                                  |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 0,5</b> ( <i>kergesti eemaldatav mõju</i> ) – taotleja on teostanud niite ära vedamise alalt KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.<br><b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – kontrollitaval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja teinud töid KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.                                                                   |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 20% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**6. Niidetaval pärandniidul on hekseldamine keelatud, välja arvatud puisniidu taastamisjärgse hooldamise korral.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,5</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – niidetavat ala on hekseldatud ja hekslit on koristatud, kuid mitte nõuetekohaselt.<br><b>Koef. 1,05</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – niidetavat ala on hekseldatud ning hekslit ei ole koristatud.                                     |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                               |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>kergesti eemaldatav mõju</i> ) – taotleja on koristanud heksli KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.<br><b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – hekslit ei ole võimalik käesoleval aastal koristada või ei ole hekslit koristatud KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks. |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**7. Rannaalal peab alustama karjatamisega hiljemalt 31. mail või Keskkonnaameti poolt määratud kuupäeval.**

|        |                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile vähene</i> ) – rannaalal ei ole karjatamisega alustatud hiljemalt 31. mail või KeA poolt määratud kuupäeval ja taotletud alal ei esine pilliroogu, mida tuleb kevadise karjatamisega tõrjuda. |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|         |                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         | <b>Koef. 0,4</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – rannaalal on karjatamisega alustatud pärast 31. maid või KeA poolt määratud kuupäeva ning taotletaval alal esineb pilliroogu, mida tuleb kevadise karjatamisega tõrjuda. |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                 |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                                                                                                |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 40% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**8. Karjatataval pärandniidul peab karjatamise tulemusena olema pärandniidu rohustu 1. oktoobriks 50 protsendi ulatuses madalaks söödud ning ülejäänud pärandniidul on rohustu valdavalt söödud.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,25</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – alal on saavutatud 1. oktoobriks vähemalt 50% ulatuses madalmurusus, <b>kuid</b> ülejäänud osas ei ole saavutatud valdavalt söödud rohustut.<br><b>Koef. 0,5</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile suur</i> ) – ala ei ole 1. oktoobriks nõuetekohaselt karjatatud – kogu taotletaval alal on madalaks söödud rohustu ulatus 30-49% ja ülejäänud alal <b>on</b> rohustu valdavalt söödud;<br><b>Koef. 0,8</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile suur</i> ) – ala ei ole 1. oktoobriks nõuetekohaselt karjatatud – kogu taotletaval alal on madalaks söödud rohustu ulatus 30-49% ja ülejäänud alal <b>ei ole</b> rohustu valdavalt söödud;<br><b>Koef. 1,05</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – ala ei ole 1. oktoobriks karjatatud või madalaks on söödud alla 30% rohustust. |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet tähtajaks täita.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**9. Pärandniidul on keelatud anda loomadele lisaõöta.**

|        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – alal on tuvastatud lisaõöta, kuid lisaõötamise ala ei ole loomade poolt tallatud.<br><b>Koef. 0,2</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – alal on tuvastatud lisaõöta ning lisaõötamise ala on loomade poolt tugevalt tallatud. |
| ULATUS | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                 |

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| PÜSIVUS | <b>Koef. 0,2</b> ( <i>kergesti eemaldatav mõju</i> ) – taotleja on lisasööda KeA poolt täiendavalt määratud 5 päeva jooksul alalt koristanud.<br><b>Koef. 0,5</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja koristanud lisasööda KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks. |
|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 10% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**10. Karjatavat pärandniitu võib NIIT määruse § 9 lõigetes 1, 2, 4 ja 6 sätestatu kohaselt niita, kui niitmine, niite kokku kogumine ja ära viimine toimub enne 5. augustit. Pärandniidust peab jääma vähemalt viis protsenti niitmata.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile vähene</i> ) – niide on kokku kogutud, aga alalt ära viimata või pole jäetud 5% niitmata.<br><b>Koef. 0,3</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – ala on niidetud, aga niide on jäänud kokku kogumata või on töödega alustatud enne lubatud kuupäeva.<br><b>Koef. 0,5</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – niitmistööd on läbi viidud pärast 4. augustit. |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                                                                                                                   |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 0,5</b> ( <i>kergesti eemaldatav mõju</i> ) – taotleja on teostanud niite kokku kogumise ja äraveo taotletaval alal KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.<br><b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja teinud töid KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.                                                                 |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 50% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**11. Karjatavat pärandniitu võib pärast karjatamist üle niita või hekseldada alates 1. augustist, kui selle rohustu on 50 protsendi ulatuses madalaks söödud ning ülejäänud pärandniidul on rohustu valdavalt söödud. Niite ja heksli võib maha jätta. Vähemalt kolm päeva enne niitmise või hekseldamisega alustamist peab teavitama Keskkonnaametit.**

|        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile vähene</i> ) – taotleja <b>ei ole teavitanud</b> KeAd, aga ala on hekseldatud/üle niidetud nõuetekohase karjatamise järgselt alates 1. augustist.<br><b>Koef. 0,2</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile vähene</i> ) – taotleja ei ole teavitanud KeAd, aga ala on hekseldatud/üle niidetud nõuetekohase karjatamise järgselt, kuid töödega on alustatud enne 1. augustit.<br><b>Koef. 0,7</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile vähene</i> ) – taotleja <b>on teavitanud</b> KeAd ja ala ei ole enne hekseldamist/üle niitmist nõuetekohaselt karjatatud. |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         | <p><b>Koef. 0,9</b> (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – taotleja ei ole teavitanud KeAd ja ala ei ole enne hekseldamist/üle niitmist nõuekohaselt karjatatud (maha jäänud heksli kogus suur), kuid töödega on alustatud 1. augustist.</p> <p><b>Koef. 1,0</b> (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – taotleja ei ole teavitanud KeAd ja ala ei ole enne hekseldamist/üle niitmist nõuekohaselt karjatatud (maha jäänud heksli kogus suur) ja töödega on alustatud enne 1. augustit.</p> |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| PÜSIVUS | <p><b>Koef. 0,1</b> (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – taotleja ei ole teavitanud KeAd, aga ala on hekseldatud/üle niidetud nõuetekohase karjatamise järgselt või taotleja on koristanud heksli/niite KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.</p> <p><b>Koef. 1,0</b> (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – hekslit/niidet ei ole võimalik käesoleval aastal koristada või ei ole hekslit/niidet koristatud KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.</p>                                       |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

## 12. Taastamisjärgne puisniit peab olema niidetud, karjatatud või hekseldatud 1. oktoobriks.

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <p><b>Koef. 0,2</b> (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – puisniidul on 1. oktoobriks töid teostatud, aga valitud töö (karjatamine, hekseldamine, niitmine) ei ole taganud piisavalt head tulemust.</p> <p><b>Koef. 1,05</b> (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – puisniidul ei ole 1. oktoobriks töid teostatud.</p> |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast hektarites arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                          |
| PÜSIVUS | <p><b>Koef. 0,1</b> (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – taotleja on teostanud täiendavad tööd KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.</p> <p><b>Koef. 1,0</b> (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja teinud töid KeA poolt täiendavalt määratud tähtjaks.</p>  |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

## 13. Pärandniidul peab järgima tulemuspõhise viieaastase piloottegevuse nõudeid.

Kui taotleja on liitunud LIFE'i projektiga „Loodusriikas Eesti”, lähtub ta projekti hõlmatud pärandniidu hooldamisel ja hindamisel nimetatud projektis ettenähtust.

|        |                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS | <p><b>Koef. 0,1</b> (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – tööd on teostatud kokku lepitud viisil, aga pole esitatud hindamisankeeti.</p> <p><b>Koef. 0,3</b> (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – tööd on tehtud puudustega.</p> |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|         |                                                                                                                                                                                      |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – töid ei ole teostatud.                                                                                                 |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära. |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                                                |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

#### **14. Taotleja peab hooldama pärandniitu taotlusel märgitud tingimustel.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,3</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väike</i> ) – MN pärandniitu, kuhu taotleti toetust karjatamise teel hooldamiseks, on hooldatud niitmise teel alates 15. juulist.<br><b>Koef. 0,5</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile suur</i> ) – MN pärandniitu, kuhu taotleti toetust niitmise eest alates 15. juulist (taotleja on vabatahtlikult valinud niitmise alates 15. juulist), on hooldatud niitmise teel enne 15. juulit.<br><b>Koef. 0,6</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile keskmine</i> ) – MN pärandniitu, kuhu taotleti toetust karjatamise teel hooldamiseks, on hooldatud niitmise teel enne 15. juulit.<br><b>Koef. 0,8</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – heas seisus puisniitu, millele on taotletud niitmist, on hooldatud karjatamise teel. |
| ULATUS  | Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud NIIT alade kogupinnast arvestades keskmist ühikumäära.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 80% toetussummast.**

\*Ulatus leitakse sarnaselt baasnõude “Taotleja ei kahjusta pärandniitu” ulatuse leidmisega.

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

Juhul, kui nõude rikkumine on toimunud mitmel erineval pärandniidu tüübil, hinnatakse rikkumist (raskus, ulatus, püsivus) iga pärandniidu tüübi kohta eraldi ning lõplik toetussumma vähenduse protsent saadakse, liites kokku kõigi pärandniidu tüüpide vähenduse protsendid.

#### **15. Taotleja või taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb pärandniidu hooldamisega, peab olema osalenud esimese kohustuseaasta 15. augustiks Keskkonnaameti korraldatud pärandniidu hooldamise koolitusel. Nõude täitmisel arvestatakse alates 2023. aastast toimunud koolitusi.**

Kui kohustuse võtab üle isik, kellel ei ole kohustust, peab taotleja või taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb pärandniidu hooldamisega, olema osalenud Keskkonnaameti korraldatud pärandniidu hooldamise koolitusel kohustuse ülevõtmisele järgneva kohustuseaasta 15. augustiks.

Kui kohustust suurendatakse üle määrukses sätestatud määra, mille tulemusena algab taotlejal uus 5-aastane kohustus, ei pea taotleja ega taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb pärandniidu hooldamisega, Keskkonnaameti korraldatud pärandniidu hooldamise koolitusel uuesti osalema.

Koolituse nõude rikkumist hinnatakse kolmest aspektist lähtuvalt:

**a) Raskus** sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede mõjust nõude eesmärgile.

Koefitsient „1” – mõju nõude eesmärgile vähene.

Koefitsient „2” – mõju nõude eesmärgile oluline.

**b) Ulatus** sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Koolituse nõude hindamisel on ulatus „1%”.

**c) Püsivus** sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või sellest, kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt mõju püsivusest ja mõju lõpetamisest.

Koefitsient „1” – mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline.

Koefitsient „3” – mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline.

|         |                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                         |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 1,0</b> (mõju nõude eesmärgile vähene) – taotleja on läbinud koolituse tähtajast kuni 1 kuu hiljem.                  | <b>Koef. 2,0</b> (mõju nõude eesmärgile oluline) – taotleja ei ole alates 2023. aastast koolitusel osalenud või on koolitus läbitud tähtajast hiljem kui 1 kuu jooksul.                 |
| ULATUS  | Taotleja ei ole koolitust läbinud etteantud tähtajaks (1%).                                                                   |                                                                                                                                                                                         |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> (mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline) – taotleja on läbinud koolituse tähtajast kuni 1 kuu hiljem. | <b>Koef. 3,0</b> (mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline) – taotleja ei ole alates 2023. aastast koolitusel osalenud või on koolitus läbitud tähtajast hiljem kui 1 kuu jooksul. |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 6% toetussummast.**

Toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

## LISATEGEVUSE NÕUDED

**1. Liigikaitseliselt olulise rannaala lisategevuse elluviimise korral peab karjatamise tulemusena pärandniidu rohustu olema 1. oktoobriks 75 protsendi ulatuses madalaks söödud ning ülejäänud pärandniidul on rohustu valdavalt söödud. 1. oktoobriks peavad pärandniidu madalamad kohad, sealhulgas lõugas ja väikeveekogu olema hooldatud.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,2</b> (mõju nõude eesmärgile vähene) – rohustu on vähemalt 75% ulatuses madalaks söödud aga madalamad kohad on hooldamata.<br><b>Koef. 0,5</b> (mõju nõude eesmärgile oluline) – rohustu on 50-74,99% ulatuses madalaks söödud.<br><b>Koef. 1,0</b> (mõju nõude eesmärgile väga suur) – pärandniitu ei ole 1. oktoobriks karjatatud või rohustu on alla 50% ulatuses madalaks söödud. |
| ULATUS  | Rikkumisega pinna protsent lisategevuse kindlakstehtud kogupinnast.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> (raskesti eemaldatav mõju) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% lisategevuse toetussummast.**

Lisategevuse toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**2. Väärtuste hindamise lisategevuse elluviimise korral hindab taotleja pärandniitu LIFE'i projekti „Loodusrikas Eesti” raames välja töötatud metoodika alusel. Taotleja esitab nimetatud projekti raames ettenähtud andmed hinnatud pärandniidu kohta Keskkonnaametile kohustuseaasta 1. oktoobriks.**

|         |                                                                                                       |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – hindamisankeete pole esitatud.            |
| ULATUS  | Rikkumisega pinna protsent lisategevuse kindlakstehtud kogupinnast.                                   |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – hindamisankeete ei ole esitatud 1. oktoobriks. |

***Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% lisategevuse toetussummast.***

Lisategevuse toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**3. Taotleja niidab pärandniidu käsitsi või hobuniidukiga niitmise lisategevuse elluviimise korral kogu pärandniidu vikati, trimmeri, hobuse ja hobuniiduki või motoplokiga. Tööde alustamisest peab teavitama Keskkonnaametit.**

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,1</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – KeAd <b>ei ole</b> tööde alustamisest teavitatud, aga pärandniitu on niidetud nõuetekohaselt (vikati, trimmeri, hobuse ja hobuniiduki või motoplokiga).<br><b>Koef. 0,5</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – KeAd ei ole tööde alustamisest teavitatud ja nõude täitmist ei ole võimalik kontrollida.<br><b>Koef. 1,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – pärandniitu ei ole nõuetekohaselt (vikati, trimmeri, hobuse ja hobuniiduki või motoplokiga) niidetud. |
| ULATUS  | Rikkumisega pinna protsent lisategevuse kindlakstehtud kogupinnast.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

***Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% lisategevuse toetussummast.***

Lisategevuse toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

**4. Laiu või väikesaare lisategevuse elluviimise korral antakse toetust sellise pärandniidu hooldamise eest, mis asub laiul või väikesaarel, kus puudub püsiv praamiühendus ja kuhu ei pääse teisiti kui muu veesõidukiga.**

|         |                                                                                                                        |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – laiul või väikesaarel asuvat pärandniitu pole hooldatud. |
| ULATUS  | Rikkumisega pinna protsent lisategevuse kindlakstehtud kogupinnast.                                                    |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.                  |

***Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% lisategevuse toetussummast.***

Lisategevuse toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.

5. Pärandniidu või selle loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku liigi seisundi parendamise lisategevuse elluviimise korral teeb taotleja ühte või mitut järgmist tegevust:

- 1) sonni või lombi taimestikust puhastamine;
- 2) puistu kujundamine;
- 3) mätta eemaldamine;
- 4) ebasoovitava taimestiku tõrjumine.

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RASKUS  | <b>Koef. 0,3</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile oluline</i> ) – lisategevus on tehtud mõningaste puudustega, mis ei oma pärandniidu seisundile olulist mõju.<br><b>Koef. 1,0</b> ( <i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i> ) – lisategevust pole tehtud või on tehtud oluliste puudustega. |
| ULATUS  | Rikkumisega pinna protsent lisategevuse kindlakstehtud kogupinnast.                                                                                                                                                                                                                   |
| PÜSIVUS | <b>Koef. 1,0</b> ( <i>raskesti eemaldatav mõju</i> ) – käesoleval aastal ei ole võimalik saavutada pärandniidu seisundi parendamist.                                                                                                                                                  |

**Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% lisategevuse toetussummast.**

Lisategevuse toetussumma vähendamine: raskuse koefitsient x ulatuse % x püsivuse koefitsient.